

Մասնակցում էին՝

Արամ Հարությունյան

Արմեն Մովսիսյան

Լևոն Եղիշյան

Լիմոն Պապյան

Դավիթ Սարգսյան

Սեդի Հարությունյան

Կարեն Սարգսյան

Վարդան Վարդանյան

Արամ Ղաբրիելյան

Ազգանուշ Ղոնոյան

Հրավիրված էին՝

Զարուհի Փոստանյան

Հակոբ Սանասարյան

Կարինե Ղանիելյան

Սոնա Ավագյան

Կարեն Աֆրիկյան

Գրետա Ղաբրիելյան

Արմեն Վերիշյան

Հրաչյա Ավագյան

Քննարկի Հովիանիսյան

Վարչած Ավետյան

Հրադր Ասվադյան

- ՀՀ բնապահպանության նախարար

- ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարար

- ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարար

- ՀՀ բնապահպանության նախարարի առաջին տեղակալ

- ՀՀ կառավարության աշխատակազմի ղեկավար

- ՀՀ կառավարության աշխատակազմի տեղեկատվության և հասարակայնության հետ կապերի վարչության պետ

- ՀՀ կառավարության աշխատակազմի քաղաքաշինության և բնական ռեսուրսների վարչության պետի ժամանակավոր պաշտոնակատար

- ՀՀ կառավարության աշխատակազմի քաղաքաշինության և բնական ռեսուրսների վարչության գլխավոր մասնագետ

- ՀՀ բնապահպանության նախարարության աշխատակազմի շրջակա միջավայրի պահպանության վարչության պետ

- ՀՀ բնապահպանության նախարարության աշխատակազմի «բնապահպանական փորձաքննություն» ՊՈԱԿ-ի գլխ. մասնագետ

- ՀՀ ԱԺ պատգամավոր

- «Հայաստանի կանաչների միություն» ՀԿ

- «Հանուն մարդկային կայուն զարգացման ասոցիացիա» ՀԿ

- «Ընդանպարամի ինտեղնացիոնալ հակակոռուպցիոն կենտրոն»

- «Հայաստանի անտառներ» ՀԿ

- «Էկոլոգիական ակադեմիա» ՀԿ

- «Ըուրգ» բնապահպանական երիտասարդական ՀԿ

- ՀՀ ՂԱՍԱ. Քոթսյանի անվ. տնտեսագիտության ինստիտուտի գիտաշխատող

- «Կոմպլեքս սերվիս ֆիրմա» ընկերություն

- Հնդդի պատվավոր քաղաքացի

- Թերուտի պաշտպանության խմբի երիտասարդական թև

Թերուտի հանքավայրի շահագործման խնդիրների վերաբերյալ

(Ա. Այվազյան, Հ. Սանասարյան, Կ. Ղանիելյան, Ա. Վերիշյան, Հ. Ավագյան, Ա. Պապյան, Գ. Ղաբրիելյան, Զ. Փոստանյան, Ա. Ղաբրիելյան, Ա. Հարությունյան, Տ. Սարգսյան)

1. ՀՀ բնապահպանության նախարարին՝

ա) ՀԿ-ների կողմից բարձրացված հարցադրումների (վցկում է) պատասխանները ներկայացնել ՀԿ-ներին (Ա. Այվազյանին),

բ) կազմակերպել Թերուտի հանքավայրի շահագործման համապետական նշանակությունը հիմնավորող հատուկ շնորհանդես, մինչ այդ կազմակերպելով 2 միջամկյալ քննարկում ՀԿ-ների կողմից ներկայացված հեղինակավոր փորձագետների մասնակցությամբ,

գ) տեղական և ամերաժեշտության դեպքում նաև միջազգային փորձագետների մասնակցությամբ իրականացնել հանքարդյունահանման նախագծի ՀԱԱԳ-ի փորձաքննություն հանքավայրի շահագործման 25 տարիների համար,

դ) ՀԿ-ների հետ համատեղ 1-ամսյա ժամկետում քննարկել և սահմանված կարգով ՀՀ կառավարություն ներկայացնել բնապահպանական վնասների հաշվարկման նոր կարգ,

ե) բնապահպանական վնասների հաշվարկման նոր կարգ հաստատելուց հետո կատարել նոր հաշվարկ, փորձագետների հետ կազմակերպելով միջամկյալ քննարկումներ և ներկայացված հարցադրմանը անդրադառնալ այդ քննարկումների ընթացքում,

զ) քննարկել Հ. Սանասարյանի՝ Հայաստանում առկա հանքարդյունահանման հետևանքով առաջացած թափոնների հաշվարկման և դրանց օրենքով սահմանված կարգով հարկման հաշվարկի վերաբերյալ առաջարկությունը և հաջորդ հանդիպման ժամանակ ներկայացնել համապատասխան հիմնավորող հաշվարկներ,

է) ՀԿ-ների կողմից պահանջվող՝ հանքարդյունահանման լիցենզիայի, պայմանագրի, իրավասու մարմինների կարծիքների և այլ փաստաթղթերի պատճենները սահմանված կարգով տրամադրել ՀԿ-ներին,

ը) քննության առնել և ներկայացնել Թերուտի հանքավայրի օգտակար հանածոների հաստատված պաշարների դասակարգման հիմնավորումները,

թ) մեկ անգամ ևս քննարկել կից ներկայացված՝ ՀԿ-ների կողմից բարձրացված հարցադրումները, ձեռնարկել համապատասխան միջոցառումներ և հաջորդ հանդիպման ժամանակ զեկուցել այդ մասին:

2. Բննարկումների արդյունքում մասնակիցները համաձայնվեցին, որ՝

ա) նպատակահարմար չէ օրինական դաշտում աշխատող հանքարդյունահանողի նկատմամբ, բնությանը և շրջակա միջավայրին հասցված վնասների համար կիրառել այն պատժամիջոցները և հաշվարկի մեթոդիկան, որոնք նախատեսված են «Բնապահպանական իրավահարախոսումների հետևանքով կենդանական և քուսական աշխարհին պատճառված վնասի հատուցման սակագների մասին» ՀՀ օրենքով,

բ) Շնորհ գետի ձկնապաշարները արդյունագործական նպատակով չահագործման ենթակա չեն,

գ) Շնորհ գետի Կոռնկ վտակի հունի վրա պաշարար չի տեղադրվի,

դ) հանքավայրի շահագործումը բացառում է ամրոսահամային ազդեցություններ,

ե) Թեղուտի հանքավայրի շահագործման խնդիրների վերաբերյալ քննարկումները կինելու են պարբերաբար և հաջորդ հանդիպման մասին լրացուցիչ կտեղեկացվի հանդիպման մասնակիցներին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎԱՐՉՈՒՄԵՍ

ՏԻԳՐԱՆ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Թեղուտի հանքավայրի շահագործման անցկացվող հիմնական խնդիրները

ՀՀ կառավարության 2007թ. նոյեմբերի 1-ի «Թեղուտի հանքավայրի ծրագրի իրականացման նպատակով հողերի նպատակային նշանակությունը փոխելու և հողամասեր տրանսֆորմելու մասին» N1278-Ն և «Շնորհ և Թեղուտի գյուղական համայնքների վարչական սահմաններում որոշ տարածքներում բացառիկ՝ զերակա հանքային շահ ձևանշելու և հողերի նպատակային նշանակությունը փոխելու մասին» N1279-Ն որոշումները կայացվել են՝ հիմնվելով ՀՀ բնապահպանության նախարարության կողմից АСР փակ բաժնետիրական ընկերության Թեղուտի պղնձամոլիբդենային կոմբինատի նախագիծին («Աշխատանքային նախագիծ» և «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում») ստված դրական փորձաքննական եզրակացության վրա:

Թեղուտի հանքավայրի շահագործման անցկացվող՝ ՀՀ վարչապետի հետ 29.05.08թ. համընդհանուր ներկայացված հիմնական խնդիրները հետևյալն էին.

1. Թեղուտի պղնձամոլիբդենային կոմբինատի նախագիծը կազմված է մի շարք թերություններից և սխալ հաշվարկներից.
 - a. Նախագիծում համաբաշխված, մակաբացման ապարների, արտադրական ու կենցաղային թափոնների, ծախսվելիք ջրի, վառելիքի, կորզվելիք մետաղների ծավալները հաշվարկված են 25 տարվա համար, մինչդեռ հողերին, ջրային համակարգերին, քուսական ու կենդանական աշխարհին հասցվելիք վնասները ներկայացված են միայն հանքարդյունահանման առաջին փուլի՝ 8 տարվա համար.
 - b. Հասցվելիք վնասի գնահատումը կատարվել է խիստ նվազեցված հաշվարկներով: Օրինակ՝ բացահայտված անտառային տարածքի ավերման հետևանքով վնասը յուրաքանչյուր հեկտարի հաշվով գնահատվել է՝ ընդամենը 28 000 դրամ (1 քառ.մ-ը՝ 2,8 դրամ), այն դեպքում, երբ «Ընտանախանական իրավահարախոսումների հետևանքով կենդանական և քուսական աշխարհին պատճառված վնասի հատուցման սակագների մասին» օրենքով այդ նույն անտառային հողերում արդյունաբերական թափոններ տեղադրելու համար տուգանք մեկ հեկտարի համար սահմանված է 100000000 դրամ, իսկ ապօրինի խտնուծմի համար՝ 300000 դրամ: Նախագիծում՝ կառուցվելիք արհեստական լճակի համար հատկացված տարածքի 1 հեկտարը գնահատվել է 8000 դրամ (1 քառ.մ-ը՝ 0,8 դրամ)՝ այն դեպքում, երբ այդ տեղամասում (5 հա տարածքի վրա) ըստ նախագծի առկա է ավելի քան 26000 ծառ:
 - c. Թեղի է կատարված ձկնաշխարհին հասցվող վնասի գնահատումը: Ըստ նախագծի, Շնորհ գետում և դրա վտակներում տարեկան արդյունագործական դրսի համար առկա ձկնապաշարը կազմում է 130 կգ, որի ոչնչացման համար հատուցվելիք վնասը ներկայացված է ընդամենը 175000 դրամ: Այս հաշվարկը կատարվել է ձկնատեսակների շուկայական գների հիման վրա (կիրգրամով), ինչը հակասում է «Ընտանախանական իրավահարախոսումների հետևանքով կենդանական և քուսական աշխարհին պատճառված վնասի հատուցման սակագների մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածով սահմանված պահանջին՝ ըստ որի կենդանատեսակների ոչնչացման դեպքում վնասները հաշվարկվում են կենդանու յուրաքանչյուր միավորի համար՝ անկախ դրանց տարիքից:
 - d. Թեղուտի հանքավայրի խախտվելիք և հարակից տարածքներում առկա մնացած կենդանիների հասցվելիք վնասը լիովին անտեսված է և, փաստորեն, վերը նշված 175000 դրամը համարվում է ողջ կենդանական աշխարհին հասկող վնաս:
2. Ըստ նախագծի, հանքարդյունաբերական թափոնները (մակաբացման ապարներ և արջաբլիճ) լցվելու են Շնորհ գետի՝ Կոռնկ, Դուբամուր և Խաթատանոթ վտակների հուներ-կիճերը: Դա կհանգեցնի այդ գետակների և դրանց էկոհամակարգերի ոչնչացմանը, ինչպես նաև տարածաշրջանի օդի, հողերի ու ջրերի աղտոտմանը ծանր մետաղներով, ինչը ծանոթական զուգահեռ կաճի՝ գլխավորապես պոչամբարի առկայության պատճառով: Հանքի շահագործման արդյունքում կնախարկվեն ջրագրային համակարգերը, կնվազի ջրի քանակը, ինչպես նաև կկատարվեն դրա որակը: Հնարավոր է ծանր մետաղների ներթափանցում ստորերկրյա ջրերի մեջ: Հայտնի է, որ ծանր մետաղների բարձր խտությունները հանգեցնում են սաղմնաթուևակող, մուտագեն, խոտային համակարգը վնասող, ժառանգական խաթարումների և ալյաբուրյո հիվանդությունների:

